

ŽIVOT A SMRŤ (FIL 1,19–30)

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Fil 1,19–30; 1Kor 4,14–16; 2Kor 10,3–6; Ján 17,17–19; Mich 6,8; Sk 14,22

ÚVODNÝ TEXT

Ved' pre mňa žiť je Kristus a umrieť je zisk. (Fil 1,21)

Často sa hovorí, že smrť je súčasťou života. To je lož. Smrť je opakom života, je jeho nepriateľom. Smrť nebola súčasťou života o nič viac, ako nie je vrak súčasťou auta. Pavol dôrazne hovorí, že Kristus zomrel, „aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou“ (Heb 2,14.15).

Pavol bol pripravený zomrieť pre Krista, zároveň však mal istotu ohľadom svojho budúceho osudu. Najdôležitejšie pre neho bolo, aby dovtedy svojím životom, uctieval Krista a kázal evanjelium čo najväčšiemu počtu ľudí. Možno aj to je dôvod, prečo máme tolko listov nesúcich jeho meno. Prostredníctvom svojich spisov mohol osloviť mnohých ľudí na mnohých miestach, vrátane tých častí sveta, ktoré nikdy nenavštívil.

Život je krátky. Je preto dôležité, aby sme počas rokov, ktoré nám Boh dáva, čo najlepšie využili svoj vplyv pre prospech Božieho kráľovstva. Nemalá časť tohto vplyvu súvisí s naším podporovaním „jednoty viery“ (Ef 4,13). Ako uvidíme, táto téma bola jedným z dôležitých dôvodov, prečo Pavol napísal Filipanom.

OSNOVA LEKCIE

Od tohto týždňa sa budeme niekoľko lekcii venovať špecificky Listu Filipanom. Tentoraz sa pozrieme na Pavlov postoj k životu a smrti, ako je vyjadrený v prvej kapitole tohto listu. Zameriame sa na to, čo pre neho znamenalo, že „žiť je Kristus a umrieť je zisk“, a ako tento pohľad formoval jeho túžbu osláviť Krista bez ohľadu na okolnosti.

- Fil 1,19.20: Život aj smrť na väčšiu Kristovu slávu (nedeľa)
- Fil 1,21.22: Život a smrť v kontexte veľkého sporu (pondelok)
- Fil 1,23–26: Pavlova dilema – život služby alebo pokojná smrť? (utorok)
- Fil 1,27: Život hodný evanjelia (streda)
- Fil 1,27–30: Život v jednote a s odvahou (štvrtok)

„KRISTUS BUDE OSLÁVENÝ“

¹⁹Viem predsa, že mi to poslúži na spásu pre vašu modlitbu a pomoc Ducha Ježiša Krista. ²⁰Túžobne očakávam a dúfam, že v ničom nebudem zahanbený, ale že so všetkou otvorenosťou, ako vždy aj teraz, bude oslávený Kristus na mojom tele, či životom, alebo smrťou. (Fil 1,19,20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM Čo apoštol Pavol očakával od súdneho procesu, ktorému sa mal podrobiť (Fil 1,19,20)? Čo považoval za dôležitejšie ako svoje oslobodenie?

Hoci Pavol nebol zločincem, neocitol sa vo väzení prvýkrát. Ani prenasledovanie mu nebolo cudzie. Korintánom podrobne opísal utrpenie, ktoré dovtedy zažil: „Prežil som viac námah, viac väzení, oveľa viac bitiek, často na dosah smrti. Od Židov som dostal päť ráz štyridsať úderov bez jedného, tri razy ma palicovali, raz kameňovali, trikrát som prežil stroskotanie lode, noc a deň som zápasil na otvorenom mori. Často na cestách, v nebezpečenstvách na riekach, v nebezpečenstvách hroziacich od zbojníkov, v nebezpečenstvách od vlastného rodu, v nebezpečenstvách od pohanov, v nebezpečenstvách v meste, v nebezpečenstvách na púšti, v nebezpečenstvách na mori, v nebezpečenstvách medzi falošnými bratmi, v námahe a lopote, často bez spánku, o hlade a smäde, často v pôstoch, v chlade a v nahote.“ (2Kor 11,23–27)

Netreba sa však nazdávať, že tieto utrpenia boli pre neho najťažšie. Pavol totiž hneď dodáva: „Okrem toho všetkého denne na mňa dolieha starosť o všetky cirkvi.“ (2Kor 11,28)

Aký vzťah má Pavol k zborom, ktoré založil, a k ľuďom, ktorých získal pre Krista?

1Kor 4,14–16

1Tes 2,10.11

Gal 4,19

Filem 1,10

Tak ako Ježiš, ktorý vydal všetko pre našu záchranu, aj Pavol mal k spoluveriacim podobný postoj: „Ja však veľmi rád vynaložím všetko, ba vydám aj seba samého za vaše duše.“ (2Kor 12,15) Paradoxne však platí, že čím viac sa konanie človeka podobá Ježišovmu, tým menej ho niektorí milujú alebo oceňujú. „Všetci, čo chcú žiť zbožne v Ježišovi Kristovi, budú prenasledovaní.“ (2Tim 3,12) Verní kresťania sú však azda najsilnejším nástrojom oslavy Boha a zjavovania pravdy evanjelia (porovnaj Fil 1,7). „Pavlova trpezlivosť a radostná myseľ počas dlhého a nespravodlivého väznenia, jeho odvaha a viera boli ustavičným kázaním.“ (AA 464; PN 267)

APLIKÁCIA ■ Uvažuj o svojom živote. Ako sa správaš k ľuďom, ktorí sa k tebe správajú dobre? Aké svedectvo tým vydávaš o Ježišovi?

„UMRIEŤ JE ZISK“

³Ved' hoci žijeme v tele, nevedieme boj podľa tela. ⁴Zbrane nášho boja nie sú telesné, ale od Boha majú moc zboriť hradby. Nimi rúcame ľudské výmysly ⁵a každú povýšenosť, čo sa dvíha proti poznávaniu Boha, a nimi viažeme každú myšlienku na poslušnosť Kristovi, ⁶a sme pripravení potrestať každú neposlušnosť, kým vaša poslušnosť nebude úplná. (2Kor 10,3–6)

²¹Ved' pre mňa žiť je Kristus a umrieť je zisk. ²²Ale ak žiť v tele znamená pre mňa plodnú prácu, neviem, čo si zvoliť. (Fil 1,21.22)

Ak by si to náhodou niekto neuvedomil, všetci – a ako veriaci o to viac – sme súčasťou veľkého sporu, ktorý zúri všade okolo nás a vlastne aj v nás. Všetci tak či onak zažívame realitu tohto vesmírneho zápasu. A bude to tak, až kým nezomrieme, nech sa to stane kedykoľvek alebo akokoľvek.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Čo je podľa úvodného textu (2Kor 10,3–6) podstatou duchovného boja, ktorý vedieme? Aké „zbrane“ môžeme používať v tomto boji?

Najsmrteľnejšími duchovnými zbraňami sú myšlienky, dobré aj zlé. Satan používa kritiku, zradu, nepokoj, strach, tlak rovesníkov a množstvo podobných nástrojov, ktoré by kresťania nikdy nemali uplatňovať. Namiesto toho by sme mali používať lásku, milosrdenstvo, pokoj, miernosť, zhovievavosť, láskavosť a sebaovládanie. Našou najmocnejšou zbraňou, ak ju používame rozumne, je „Božie slovo“, ktoré je prejavom moci Ducha (Ef 6,17). Iba Boh totiž môže priniesť pravdu do srdca človeka. My sme len nástrojom, ktorý Boh používa na dosiahnutie svojich zámerov.

Ako rozumieš Pavlovmu vyznaniu v úvodných veršoch (Fil 1,21.22) v kontexte veľkého sporu?

Pretože boj je duchovný, sme vo vojne myšlienok a hodnôt. Kristus však za nás zvíťazil na kríži a pokiaľ s Ním zostaneme spojení, nepriateľ nás nikdy nemôže poraziť, ani keby nás čakala smrť. Pavol sa podvolil všetkému, čo ho tu na zemi mohlo postihnúť, nech by to bolo akokoľvek nespravodlivé. Svoj život a svoju budúcnosť totiž zveril vyššiemu súdu.

Ako kresťania by sme nemali bojovať ani tak za svoje práva, ako skôr za to, čo je správne. Neplatí, že „moc určuje, čo je správne“, ale že „to, čo je správne, prináša skutočnú silu“. Je správne podriaďiť sa Božej vôli. V skutočnosti je to jediný spôsob, ako zvíťaziť v spore, ktorého sme súčasťou. Ježiš je typickým príkladom podriadenia sa Božej vôli, ako to Pavol uvádza vo Filipanom 2.

■ **Akým spôsobom práve teraz prežívaš realitu veľkého sporu? Ako môžeš čerpať útechu a silu z vedomia, že Kristus už za nás zvíťazil?**

APLIKÁCIA

PEVNÉ PRESVEDČENIE

²³Tahá ma to na obe strany: túžim zomrieť a byť s Kristom, a to by bolo oveľa lepšie, ²⁴ale pre vás je potrebné, aby som ostal v tele. ²⁵Na to sa spolieham a viem, že zostanem a budem s vami všetkými na vaše napredovanie a na radosť z viery, ²⁶aby ste sa mnou mohli ešte viac chváliť v Kristovi Ježišovi, keď zasa prídem k vám. (Fil 1,23–26)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako rozumieš Pavlovým slovám o tom, že „by bolo oveľa lepšie“, keby zomrel a bol s Kristom (Fil 1,23–26)?

Uvedené verše zostávali v priebehu dejín nepochopené. Pavol sa v nich zaoberal kontrastom medzi životom a smrťou. Kresťan žije pre Krista a môže za Neho dokonca zomrieť. V tomto zmysle je to „zisk“, pretože naše svedectvo je o to silnejšie a presvedčivejšie (Fil 1,21). Niet totiž pochyb, že človek naozaj verí, keď je za túto vieru ochotný dokonca aj zomrieť.

Musíme si však tiež uvedomiť, že mŕtvi sú skutočne mŕtvi. „Mŕtvi nevedia nič“ (Kaz 9,5) Odpočívajú v hrobe až do zmŕtvychvstania (pozri Ján 5,28.29). Preto Ježiš povedal o Lazárovi, ktorý zomrel: „Náš priateľ Lazár zaspal, no ja ho idem zobudiť.“ (Ján 11,11)

Ak ľudia po smrti idú okamžite do neba, predstavme si, aké by to bolo pre Lazára. Po štyroch dňoch, keď si už Lazár naplno užíval raj, prichádza anjel so „zlou“ správou: „Prepáč, Lazár, ale Ježiš ťa volá späť na zem. Nemôžeš tu zostať.“ Keď sledujeme takýto nesprávny výklad až do jeho logického záveru, vidíme jeho skutočnú pomýlenosť. Smrť je ako bezsený spánok, z ktorého Ježiš prebudí svojich verných nasledovníkov pri druhom príchode. Potom budú spolu so živými svätými uchvátení a vzatí do neba, aby boli s Ježišom navždy (pozri 1Tes 4,16.17).

Pavlov „odchod“ zo súčasného života, aby bol s Kristom, znamená byť s Ním v utrpení a umieraní (2Tim 4,6), aby „dosiahol vzkriesenie z mŕtvych“ (Fil 3,11). Tiež si nepochybne uvedomoval, že v smrti zavrie oči a že hneď nato, v okamihu, uvidí Ježiša, ktorý ho spolu s celým Božím ľudom vezme na miesto, ktoré Ježiš pripravil pre všetkých, ktorí Ho milujú (Ján 14,3; 1Kor 2,9).

Hoci bol Pavol ochotný zomrieť pre Krista, vedel, že pre Filipianov by bolo lepšie, „aby... ostal v tele“ (Fil 1,24). Je zaujímavé, že pre kresťana nie je vždy ľahké odpovedať na otázku, či je lepšie žiť pre Krista alebo pre Neho zomrieť. Pavol priznáva, že ho to „ťahá... na obe strany“ (Fil 1,23), teda zostať nažive alebo odpočívať v hrobe.

APLIKÁCIA

- Je jasné, že nikto z nás nechce zomrieť. Zároveň platí, že vo chvíli, keď zomrieme, bude naša prvá nasledujúca myšlienka patriť Kristovmu návratu. Ako by nám táto myšlienka mohla pomôcť pochopiť Pavlovo uvažovanie v úvodnom texte?

STOJTE PEVNE V JEDNOTE

Len žite tak, ako to zodpovedá Kristovmu evanjeliu, aby som, či už prídem a uvidím vás, alebo neprídem, počul o vás to, že pevne stojíte v jednom duchu a svorne bojujete za vieru v evanjelium. (Fil 1,27)

¹⁷Posväť ich v pravde; tvoje slovo je pravda! ¹⁸Ako si ma ty poslal do sveta, tak som ich aj ja poslal do sveta. ¹⁹A posväčujem sa pre nich, aby aj oni boli posvätení v pravde. (Ján 17,17–19)

Ježišova posledná modlitba za učeníkov sa niesla v znamení jednej kľúčovej témy: jednoty. Ježiš hľadel za udalosti kríža, keď sa znova stretne so svojim Otcom a potom s nami: „Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja; aby videli moju slávu, ktorú si mi dal...“ (Ján 17,24) Ježiš sa modlil, aby Otec zachoval svoje deti, „aby boli jedno ako my“ (Ján 17,11). Zdôraznil tiež hrozné dôsledky nejednoty. Ved' napokon, nejednota je pre mnohých dôvodom, prečo nechcú uveriť, alebo dokonca prestanú veriť. V tejto krátkej modlitbe Ježiš dvakrát zdôrazňuje našu jednotu s Ním a Otcom, „aby svet veril“ a „aby svet poznal, že si ma ty poslal a zamiloval si si ich tak ako mňa“ (Ján 17,21.23).

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Porovnaj texty Fil 1,27 a Ján 17,17–19. Čo je podľa Ježiša aj Pavla nevyhnutné pre jednotu v cirkvi?

Grécke slovo *politeuesthe* v slovnom spojení „*žite tak, ako to zodpovedá*“ (Fil 1,27; „obcujte tak, aby to bolo hodno“; Roh.) znamená doslova „žiť ako občan“ – nie nejakého pozemského kráľovstva, ale ako občan nebeského kráľovstva. Kázeň na vrchu vykresľuje krásny obraz toho, čo znamená byť deťmi nebeského Otca a členmi Jeho kráľovstva: chudobní duchom, tichí, hladní a smädni po spravodlivosti, milosrdní, čistého srdca, mierotvorní, nastavujúci druhú tvár, milujúci svojich nepriateľov, žehnajúci tým, ktorí nás preklínajú, a preukazujúci dobro tým, ktorí nás nenávidia. Ako to zhrnul prorok, cieľom nášho života by malo byť „zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojim Bohom“ (Mich 6,8).

Ak niekto žije takým spôsobom, je ťažké sa na neho hnevať alebo byť z jeho správania znepokojený. Alebo je to inak? Stáva sa, že nás nahnevá konanie ľudí, ktorí sa zdajú byť až príliš dobrí. Môžeme byť dokonca v pokušení ponížiť ich alebo nájsť ich slabinu, aby sme dokázali, že nie sú takí dobrí, ako sa zdajú. A to všetko len preto, aby sme sa my cítili lepšie. Prečo sa namiesto toho radšej nesústrediť na to, ako môžeme byť my sami láskavejší, štedrejší, milosrdnejší a pokornejší?

Ellen Whiteová upozorňovala na ľudí, ktorí „milujú svet a jeho zisky viac ako Boha alebo pravdu“ (5T 277).

Nejednota v cirkvi často pramení práve z pýchy. „Keď ľudia pestovali pýchu a svetskú ctižiadosť, Kristov Duch ustúpil. Rivalita, rozbroje a sváry ovládli cirkve, aby ju rozvrátili a oslabili“ (5T 240.241)

- **Je dôležité, aby sa každý z nás naučil pokore a miernosti, ktoré nám ukázal Ježiš! V čom by bola naša cirkev iná, ak by sme sa všetci nechali viesť Jeho vzorom?**

APLIKÁCIA

ZJEDNOTENÍ A NEBOJÁCNÍ

²⁷Len žite tak, ako to zodpovedá Kristovmu evanjeliu, aby som, či už prídem a uvidím vás, alebo neprídem, počul o vás to, že pevne stojíte v jednom duchu a svorne bojujete za vieru v evanjelium. ²⁸Protivníkom sa nedajte ničím zastrašiť! To bude znamením od Boha – im na záhubu, ale vám na spásu. ²⁹Ved' vám sa dostala milosť pre Krista, aby ste v neho nielen verili, ale za neho aj trpeli. ³⁰Vediete predsa taký istý zápas, aký ste videli u mňa a teraz o ňom počúvate. (Fil 1,27–30)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Apoštol Pavol veriacim vo Filipách píše: „svorne bojujete za vieru v evanjelium“ (Fil 1,27). Ako rozumieš týmto slovám? Ako táto charakteristika súvisí s nebojácnosťou?

Satanovou stratégiou je rozdeľovať a podrobovať si. Nejednota je smrteľná. Ježiš povedal: „Ak je nejaký dom vnútorne rozdelený, taký dom nemôže obstáť.“ (Mar 3,25) Satan má radosť, keď na tento jednoduchý princíp zabúdame. Ak však zostávame jednotní, máme predpoklady naplňovať našu pro-rockú úlohu ako biblického ostatku (Zj 12,17) a zvestovať večné evanjelium „obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu“ (Zj 14,6). Jednota je kľúčová pre naplnenie nášho poslania šíriť toto Bohom dané poslanstvo. Ježišova modlitba v Jánovi 17 zdôrazňuje „pravdu“ Božieho slova ako jeden z najdôležitejších kľúčov k jednote (Ján 17,17.19). Naše poslanstvo preto nemožno oddeliť ani od nášho poslania, ani od našej jednoty. Poslanstvo, poslanie a jednota sú tak úzko prepojené, že jedno bez druhého vedie k rozpadu a zlyhaniu. Ak jeden z týchto troch kľúčových faktorov chýba, nemôžeme uspieť. Ak sú však všetky tri prítomné v našich životoch, niet sa čoho báť. Nemusíme sa báť žiadneho protivníctva (Fil 1,28). Satan je porazený nepriateľ. Aj keby sme mali byť za svoju vieru usmrtení, nič nám nemôže ublížiť. „Ktože vám uškodí, ak budete horliť za dobro?“ (1Pet 3,13) Diabol nemá žiadnu moc zastaviť šírenie Božej pravdy.

Stručne zhrň spoločnú tému týchto veršov: Mat 10,38; Sk 14,22; Rim 8,17 a 2Tim 3,12.

Život v tomto padlom svete je ťažký a zložitý. A to dokonca aj pre tých „najlepších“ z nás. Jób bol spravodlivý muž. Biblia hovorí, že to bol „bezúhonný, priamy človek, ktorý sa bál Boha a stránil sa zlého“ (Jób 1,1). A predsa jeho aj celú jeho rodinu postilo z večera do rána nešťastie. Každý z nás vie, či už z osobnej skúsenosti, alebo z toho, čo sa stalo iným, že život akoby visel na okraji priepasti a nikdy nevieme, kedy sa dostaneme za jej okraj. Utrpenie je viac či menej údelom nás všetkých. Nakoniec je však lepšie trpieť pre Krista ako pre čokoľvek iné.

APLIKÁCIA

- Akú nádej a akú útechu môžeme mať ako kresťania uprostred nášho utrpenia?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Z mučidiel, z ohňa hraníc, z väzenských ciel, z temníc a hladomorní počul víťazné volanie mučeníkov. Počul svedectvo nezlomných, ktorí zbavení všetkého, týraní a mučení neohrozene a slávne svedčili o viere: *Viem, komu som uveril*. Tí, ktorí pre vieru obetujú svoj život, oznamujú svetu, že ten, ktorému dôverujú, môže dokonale spasit.“ (AA 512; PN 295)

„V kresťanstve nikdy nebolo toľko rôznych pohľadov na vieru ako dnes. Ak boli dary [apoštolov, prorokov, evanjelistov, pastierov a učiteľov (Ef 4,11–13)] také dôležité pre zachovanie jednoty ranej cirkvi, o čo viac potrebujeme tieto dary na obnovenie jednoty my dnes! A že Božím zámerom je obnoviť jednotu cirkvi v posledných dňoch, je z proroctiev jasne zrejmé. Dostávame uistenie, že *tvoji strážcovia zvyšujú hlas, spoločne sa radujú, lebo na vlastné oči vidia návrat Hospodina na Sion* (Iz 52,8), a že v čase konca *múdri porozumejú* (Dan 12,10).

Keď sa to uskutoční, bude jednota viery medzi všetkými, ktorých Boh považuje za múdrych, pretože tí, ktorí skutočne správne rozumejú, musia nevyhnutne chápať rovnako. ... Z takýchto úvah je zrejmé, že dokonalý stav cirkvi, o ktorom sa tu hovorí, sa uskutoční v budúcnosti. To je aj dôvod, prečo spomenuté dary ešte nesplnili svoj účel.“ (COTTRELL, R. F., „Introduction,“ v Ellen G. White, *Early Writings*, s. 140)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. V súvislosti s vyššie uvedeným citátom od R. F. Cottrella, čo je potrebné na to, aby Svätý Duch priniesol jednotu do Božej cirkvi dnes? Prečo je pre jednotu cirkvi dôležité uplatňovanie rád daných prostredníctvom daru proroctva?
2. Ako by ste vysvetlili biblické učenie o smrti priateľovi, ktorý verí, že Pavol a ďalší kresťania, ktorí zomreli, sú teraz „s Kristom“ v nebi?
3. Ako chápete hroznú realitu utrpenia v tomto svete? Prečo je motív veľkého sporu taký užitočný pre lepšie pochopenie toho, čo sa deje v tomto svete? Prečo sa musíme nakoniec pozeráť na Ježiša na kríži ako na najlepšie možné vyjadrenie Otcovej lásky? Prečo sa potrebujeme naučiť dôverovať Mu aj v tých najhorších časoch?